

bost dosedanjega načina organizacije dejavnosti v prostoru je, da služi sektorjem kot servis zadovoljevanja potreb po prostoru, čeprav so bile nekatere sektorske rešitve preverjene in usklajene na ravni obstoječega plana. Zaradi dosedanje odsotnosti celovite predstave o zelenem prostorskem razvoju pa je proces priprave planskih dokumentov države in tudi občin omejen zgolj na iskanje ustreznih lokacijskih rešitev za uresničevanje različnih razvojnih pobud.

Dr. Andrej Černe, univ. dipl. geogr., Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
Mag. Peter Gulič, univ. dipl. inž. kraj. arh., Urad RS za prostorsko planiranje, Ministrstvo RS za okolje in prostor

Opomba:

Prispevek dr. Andreja Černeta in mag. Petra Guliča, Prostorska politika države, je del strokovnih prispevkov, nastalih med leti 1995 in 1998 za Resolucijo o prostorski razvojni politiki Republike Slovenije, ki ga pripravlja Urad RS za prostorsko planiranje.

Literatura in viri:

Černe, A.: Geografija – prostorski koncept in planiranje. Socialnogeografski problemi. Posvečeno 70. letnici prof. Vladimira Klemenčiča, dela 12, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, Ljubljana 1997, str. 81-93.
Gulič, P.: Politika prostorskega razvoja. IB revija, številka 11-12, letnik XXIX, Ljubljana, 1995, str. 13-20.
Kitchen, T.: People, Politics, Policies and Plans. Paul Chapman, London 1997.
Lenarčič, L.: Strukturni koncepti prostorskega razvoja Republike Slovenije.

Urbanistični inštitut RS, Zaključno gradivo, faza II/3, II/4, II/5 in II/6, Ljubljana 1996.

Makarovič, J.: Temeljne družbene vrednote za izdelavo politike prostorskega razvoja Slovenije. Fakulteta za družbene vede, končno poročilo, Ljubljana 1997.

Izhodišča za pripravo strategije gospodarskega razvoja Slovenije. Delovni zvezek, številka 12, letnik II, Zavod Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Ljubljana 1993.

Razvojno planiranje na ravni Republike Slovenije. Delovni zvezek, Zavod Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Ljubljana 1992.
Resolucija o prostorski razvojni politiki Republike Slovenije. Delovni osnutek, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje, Ljubljana 1998.

Franc J. ZAKRAJŠEK

Cilji implementacije geoinformacijske podpore planiranju in urejanju prostora na lokalni ravni v okviru projekta ONIX

Geografski informacijski sistem Prostorsko planiranje Urejanje prostora Občina

Cilj projekta je podpreti razvoj, vzpostavitev, vzdrževanje in uporabo prostorskih podatkovnih baz v postopkih planiranja in urejanja prostora na lokalni ravni. Projekt je sestavni del slovenskega okoljskega projekta Onix. Tekoča faza je faza implementacije.

Geographical information system Physical planning Urban management Commune

The project objective is to strengthen the development, establishment, maintenance and use of the geographical data bases in the processes of physical planning and urban management on the local level. It is a part of the Slovenian environmental project Onix. The current state is the phase of implementation.

Uvod

Naročnik projekta **ONIX** (Slovenski okoljski projekt – Geografski informacijski sistem) je Ministrstvo za okolje in prostor, finansira pa ga Svetovna banka. V projektu sodelujejo različne institucije na državni in lokalni ravni ter tuji in domači svetovalci. Projekt je razdeljen v več podprojektov in faz, celoten projekt traja 3 leta. Urbanistični inštitut Republike Slove-

nije izvaja podprojekt Geoinformacijska podpora planiranju in urejanju prostora na ravni lokalne skupnosti in sicer 3. Fazo, tj. fazo implementacije. Ta faza traja 16 mesecev. Pilotno območje je Mestna občina Koper.

Projekt Onix v fazi implementacije sestavljajo sledeči **podprojekti**:

1. Upravljanje in vodenje projekta Onix

2. Geoinformacijska podpora planiranju in urejanju prostora na ravni lokalne skupnosti
3. Geoinformacijska podpora upravljanju z nepremičninami
4. Geoinformacijska podpora okoljskemu vidiku prostorskega planiranja v občini
5. Slovenska geoinformacijska infrastruktura
6. Središče za geoinformacijsko izobraževanje

2. Izhodišča implementacije

Izhodišča implementacije podprojekta Geoinformacijska podpora planiranju in urejanju prostora na lokalni ravni (GPPP) so rezultati faze modeliranja, ki vsebujejo:

1. **Analizo stanja** področij, ki zadevajo in vplivajo na geoinformacijsko podporo planiranju in urejanju prostora na lokalni ravni, tj. sistem planiranja in urejanja prostora, zakonodajo, institucije, informacijske vire in stanje urejanja prostora v pilotni občini.
2. **Predlog podatkovnih, postopkovnih in institucionalnih modelov** občinskega prostorskega plana, prostorskih ureditvenih pogojev, prostorskih izvedbenih načrtov in postopkov lokacije. Modeli so opisani po standardu ISO 10303-11 EXPRESS-G, delovnem standardu CEN 287 Meta data v implementaciji GIC-MOP-a, delovnem standardu CEN 278 (prvENV 12160) in s križnimi funkcijskimi diagrami.
3. **Opredelitev osnovnega procesa**, tj. izdajo urbanistične informacije, ki bo skupaj s podpornimi podatkovnimi bazami izvedena v fazi implementacije.
4. **Predlog računalniške opreme in programa izobraževanja** za podporo GPPP na lokalni ravni.

3. Vsebina implementacije

V fazi implementacije GPPP bo za pilotno občino izvedeno naslednje:

1. **Razvoj in izdelava računalniške aplikacije za podporo izdaji urbanistične informacije**

Programska oprema bo omogočala:

- uporabo formaliziranega obrazca,
- pripravo in izpis urbanističnega mnenja,
- vpogled v podatkovno bazo namenske rabe in prostorskih izvedbenih aktov,
- povezavo s sistemom pisarniškega poslovanja, ki deluje v pilotni občini.

Programska oprema bo delovala v MS Windows NT 4.0 okolju in bo vsebovala uporabniško in tehnično dokumentacijo. Izvedeni bodo tudi instalacija, testiranje, usposabljanje uporabnikov in poizkusno izdajanje urbanistične informacije.

2. Priprava podatkovne baze namenske rabe prostorskega plana

Za območje celotne pilotne občine bosta izvedena urbanistično strokovna priprava in interaktivni strokovno tehnični zajem podatkov namenske rabe iz obstoječega pravno veljavnega plana pilotne občine (stanje 1994). Pri tem bo upoštevana namenska raba tako iz kartografske dokumentacije kot iz urbanistične zasnove. Upoštevana bo tudi nova klasifikacija namenske rabe prostora, ki je bila pripravljena v fazi modeliranja GPPP. Ciljna pozicijska natančnost območij urejanja bo maksimalna glede na merilo 1:5000 in glede na razpoložljive kartografske podloge. Po potrebi bo za določitev določene meje območja urejanja opravljen tudi ogled na terenu. Za zajem podatkov vsakega posameznega območja urejanja se bo vodil protokol o zajemu. Podatkovna baza bo predana naročniku v ESRI E00 formatu. Dokumentacija podatkovne baze bo obsegala: metapodatkovni opis, opis klasifikacije namenske rabe in dokumentacijo protokolov zajema.

3. Priprava podatkovne baze prostorskih izvedbenih aktov

Podatkovna baza prostorskih izvedbenih aktov bo obsegala opis prostorskega izvedbenega akta, vključno z geokodami meje območja veljave akta, in skenogram pravno veljavne dokumentacije akta. Skenogram bo v natančnosti 300 dpi in v črno-beli tehniki. Podatkovna baza bo izvedena za 10 primerov prostorskih izvedbenih aktov. Podatkovna baza bo naročniku predana v ESRI E00 formatu in dogovorjenem splošnem grafičnem formatu. Dokumentacija podatkovne baze bo obsegala metapodatkovni opis in dokumentacijo protokolov zajema.

4. Priprava priporočil za druga okolja in javne predstavitve

Ob zaključku implementacije se bodo pripravila priporočila, kako uporabiti model PPP, rezultate in izkušnje implementacije v ostalih mestnih in nemestnih občinah. Rezultati bodo javno predstavljeni na delavnici in zaključni konferenci projekta ONIX.

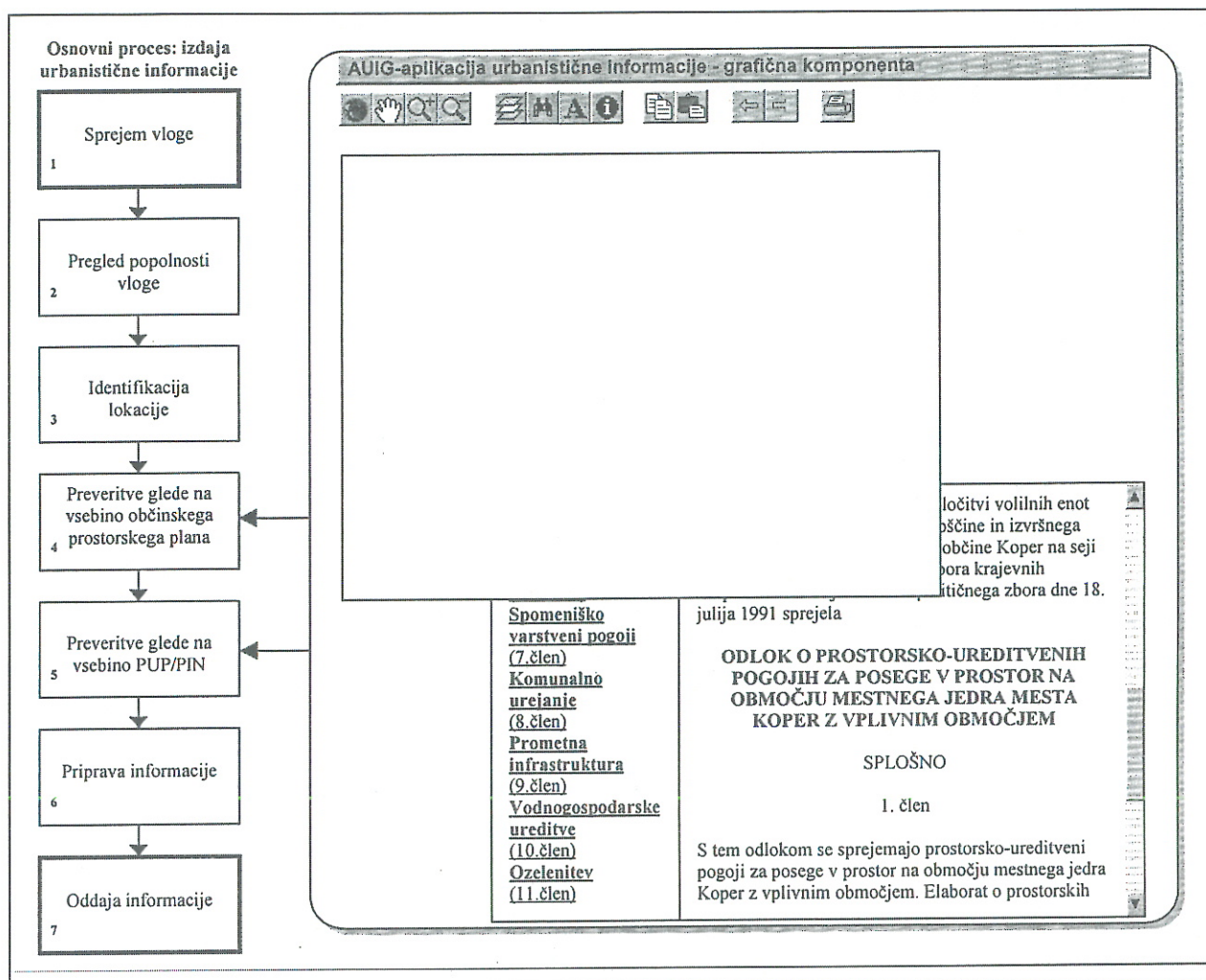
4. Cilji implementacije

Cilji, ki jih nameravajo doseči s fazo implementacije glede na obstoječe stanje v pilotni občini, so:

- **Večja pozicijska natančnost namenske rabe občinskega prostorskega plana**

Obstoječi plan namenske rabe je bil neposredno zajet iz podloge preglednega katastrskega načrta, katerega uporaba kot GIS-sloja je zelo vprašljiva. Z večjo pozicijsko natančnostjo meja namenske rabe prostora se bo doseglo preglednejše in lažje odločanje ob izdaji urbanistične informacije glede lokacije nameravanega posega v prostor. Večja pozicijska natančnost omogoča tudi neposredno prekrivanje ostalih slojev, npr. varstvenih režimov in drugih GIS-slojev.

- **Pravna veljavnost digitalne oblike namenske rabe občinskega prostorskega plana**

Slika: Ilustracija aplikacije

Obstoječa digitalna oblika namenske rabe je bila zajeta iz že sprejetega občinskega prostorskega plana. Tako se v postopkih lokacije uporabljata obe verziji namenske rabe, tj. klasično ročna in digitalna. Da se izognemo dvojnosti, predlagamo, da se na novo pripravljena namenska raba potrdi kot čistoris na mestnem svetu pilotne občine. Na osnovi splošnega opisa, ki se pripravi v okviru podprojekta SGII, se izdela opis postopka za spreminjanje, sprejemanje in uporabo digitalnega plana s poudarkom na pravni veljavnosti digitalnega plana ter zaščito pred spreminjanjem le-tega.

- **Uporaba nove klasifikacije namenske rabe občinskega prostorskega plana**

Obstoječa klasifikacija ni dovolj pregledna in ne vsebuje definicij posameznih rab prostora. Predlagana klasifikacija naj bi bila enotna za vse občine Republike Slovenije. Z uporabo predlagane klasifikacije, ki vsebuje podrobne opise definicij, se bo doseglo večjo pravno preglednost skladnosti vrste posegov v prostor glede na namensko rabo prostora.

- **Elektronska oblika prostorskih ureditvenih pogojev in prostorskih izvedbenih načrtov**

Trenutno se dokumentacijo prostorskih izvedbenih aktov uporablja v klasični papirnati obliki. Z geokodiranimi mejami in skeniranjem vsebine dokumentacije bo dosežena učinko-

vitejša in neposredna računalniška uporaba prostorskih izvedbenih aktov v postopku izdaje urbanistične informacije.

- **Formalizacija obrazca urbanistične informacije**

Obstoječi obrazec je neformaliziran in se ga izpolnjuje s klasičnim programom obdelave besedil. Formalizirani obrazec bo pomenil lažje in enotnejše izpolnjevanje (npr. pri uporabi seznamov in šifrantov), sistematičen vpogled v izdane informacije in možnost priprave statistik glede na lokacijo in vrsto nameravanega posega v prostor.

Franc J. Zakrajšek, univ. dipl. inž. mat., Urbanistični inštitut RS